

Rusprosjekt Nord-Gudbrandsdal

Dovre – Sel – Vågå – Lom – Skjåk

Interkommunale alkoholpolitiske retningslinjer 2014-2016

**Generelle bestemmelser for salg- og skjenking
av alkoholholdige drikker
i Nord-Gudbrandsdalen**

Utskriftsdato: 13. desember 2013
Skrevet av: Ruskoordinator Helge de Presno

Innhold

1	Innledning	2
1.1	Mål.....	2
1.2	Delmål	2
1.3	Definisjoner	2
2	Generelle bestemmelser for salgs – og skjenkebevillinger	3
2.1	Løyveperiode.....	3
2.2	Salgsbevillinger	3
2.3	Skjenkebevillinger.....	3
2.3.1	Andre vilkår ved tildeling av skjenkebevilling:	4
2.3.2	Vilkår ved tildeling av skjenkebevilling for uteservering:	4
2.3.3	Vilkår ved tildeling av skjenkebevilling i tilknytning til idrettsanlegg:.....	4
2.4	Skjenketider.....	4
2.5	Salgstider	5
3	Tiltak for å regulere tilgjengeligheten av alkohol	5
4	Gebyrer.....	5
5	Delegering og saksbehandling.....	6
6	Kontroll med salgs- og skjenkestedene	6
6.1	Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger	6
6.2	Saksbehandlingen i inndragningssaker	7
7	Internkontroll	7
8	Informasjon/Rapportering/Kompetansekrav.....	7
9	Rapportering	7
10	Evaluerings.....	7

1 Innledning

Disse retningslinjene er en del av interkommunal ruspolitisk handlingsplan for Nord-Gudbrandsdalen. Det interkommunale bevillingssystemet for salg og skjenking av alkoholholdig drikke skal bidra til å oppnå lokale og nasjonale mål som er satt for alkoholpolitikken. Kommunen er en sentral aktør for å nå de nasjonale alkoholpolitiske målene. Bestemmelsene framgår av alkoholloven (sist endret 1.7.2005) med tilhørende forskrift. Disse er samlet i rundskriv IS-5/2008: Håndbok i alkoholloven m.v. Der retningslinjene henviser til §, er dette paragrafer i alkoholloven.

Retningslinjene tar utgangspunkt i at kommunene vedtar felles retningslinjer, og oppretter en felles bevillingsinstans, samt et felles interkommunalt utvalg for kontroll av bevillinger.

1.1 Mål

Retningslinjene har som målsetting å redusere samfunnsmessige og individuelle helseskader gjennom kontrollert bruk av alkoholholdige drikkevarer. Ved praktisering av retningslinjene skal det tas hensyn til et godt bo- og oppvekstmiljø. Det bør og tas hensyn til at kommunen er en del av en turistregion. Løyvepolitikken skal være forutsigbar og med retningslinjer som gir næringen godt driftsgrunnlag og like konkurransevilkår. Kontroll av innvilga løyver skal sikre at salg og skjenking skjer i tråd med lover og retningslinjer.

1.2 Delmål

- Salgs- og skjenkepolitikken skal utøves på en slik måte at skadevirkningene blir minst mulig.
- Unngå skjenking av alkohol i tilknytning til lokaler og arrangementer der barn og unge er en del av målgruppa.
- Bidra til å heve debutalderen for alkohol ved kontroll av salgs- og skjenkesteder
- Lik praksis når det gjelder salg- og skjenking av alkoholholdige drikker, avgiftsnivå, kontrollvirksomhet og sanksjoner i regionen.

1.3 Definisjoner

Det kan innvilges salgs- og skjenkebevillinger for følgende grupper alkoholholdig drikk:
(Forskrift av 8.juni 2005 nr 538, Kap.1)

Gruppe 1: Drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol. (eks. øl, rusbrus og cider)

Gruppe 2: Drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol. (eks. sterkøl og vin)

Gruppe 3: Drikk som inneholder mellom 22 og 60 volumprosent alkohol. (brennevin)

2 Generelle bestemmelser for salgs – og skjenkebevillinger

2.1 Løyveperiode

Løyveperioden følger kommunestyreperioden. Salgs- og skjenkebevillinger kan gis for inntil 4 år av gangen, med opphør senest 30.juni etter at nytt kommunestyre tiltrer (§1-6).

Salgsbevillinger kan innvilges for gruppe 1.

Skjenkebevillinger kan innvilges for gruppe 1, alternativt gruppe 1 og 2, eller for alle 3 grupper.

Før søknader om løyver kan avgjøres, skal det innhentes uttalelse fra sosialtjeneste og politiet. Det kan også innhentes uttalelse fra skatte og avgiftsmyndighetene.

Det kan innvilges følgende salgs- og skjenkebevillinger:

FASTE SALGS- OG SKJENKEBEVILLINGER for en periode eller en bestemt del av året fra fem dager eller mer.

- Gruppe 1, 2 og 3

SALGSBEVILLING for Vinmonopolutsalg (§3-4).

- Gruppe 1, 2 og 3

AMBULERENDE SKJENKEBEVILLING:

kan innvilges til sluttede selskaper ved leilighetsvis bruk på steder som ikke har fast skjenkebevilling, eller kun har bevilling for skjenking av gruppe 1 og 2:

- Gruppe 1, 2 og 3

Alkoholovens definisjon av ambulerende skjenkebevilling (sluttede selskaper):

En sluttet krets av personer, samlet for et bestemt formål, i et bestemt lokale, som f.eks bryllup, konfirmasjon, jubileum osv. jfr. alkoholoven § 4-5.

SKJENKEBEVILLING FOR EN ENKELT BESTEMT ANLEDNING:

Skjenkebevilling for en enkelt bestemt anledning for enkeltarrangementer, til eksempel konserter, dansegalla, festivaler m.m., som ikke omfattes av en fast bevilling, og som strekker seg over perioder på inntil fire dager, jfr. alkoholoven § 1-6, kan innvilges:

- Gruppe 1 og 2

2.2 Salgsbevillinger

Kommunen kan innvilge salgsbevilling for gruppe 1 til matvareforretninger som har et assortert vareutvalg som tilsvarer en dagligvareforretning.

Vinmonopolutsalg kan innvilges salgsbevilling for gruppe 1, 2 og 3

Salgsstedene skal ha god informasjon om aldersgrenser, legitimasjonsplikt og salgstider for kjøp av alkohol, samt en plassering der alkoholfri og alkoholsvak drikk ikke kan forveksles.

2.3 Skjenkebevillinger

Kommunen kan innvilge skjenkebevilling for hvert enkelt skjenkested ut fra en helhetsvurdering av driftskonsept og inkomne uttalelser på følgende vilkår:

- Hoteller, moteller, pensjonater, gardsturisme, spiserestauranter og selskapslokaler kan gis alminnelig skjenkebevilling for:
Gruppe 1, 2 og 3
- Kafeer/kafeteriaer/kroer/pizzeriaer - kan gis alminnelig skjenkebevilling for:
Gruppe 1, 2 og 3
- Puber/diskotek med aldersgrense 18 år - kan gis alminnelig skjenkebevilling for:
Gruppe 1 og 2
- Puber/diskotek med aldersgrense 20 år - kan gis alminnelig skjenkebevilling for:
Gruppe 1, 2 og 3

Øvrig atskilte virksomheter vurderes særskilt.

2.3.1 Andre vilkår ved tildeling av skjenkebevilling:

- Det gis ikke skjenkebevilling til steder som er særlig innrettet og markedsføres mot ungdom under 18 år og har denne aldersgruppen som målgruppe, eks. diskotek.
- Det gis ikke skjenkebevilling til skolelokaler og skoleområder
- Det gis ikke skjenkebevilling inne i badeanlegg
- Det gis ikke skjenkebevilling til bensinstasjoner eller gatekjøkken/kiosk
- Det gis ikke skjenkebevilling til campingplasser
- Det skal tas ordensmessige og trafikale hensyn ved tildeling av skjenkebevillinger.
- Det skal legges vekt på hensyn som kan vanskeliggjøre effektiv kontroll både for bevillingshaver og bevillingsmyndigheten, så som skjenkestedets størrelse, utforming og innredning.

2.3.2 Vilkår ved tildeling av skjenkebevilling for uteservering:

Utendørs skjenking av alkohol kan tillates der det skjer i naturlig tilknytning til et fast skjenkested. Det skal foretas en helhetlig vurdering, der trafikk- og ordensmessige hensyn vurderes i forhold til næringsmessige hensyn. Det kan innvilges alminnelig skjenkebevilling på avgrenset område ute tilsvarende pkt 2.3.

2.3.3 Vilkår ved tildeling av skjenkebevilling i tilknytning til idrettsanlegg:

I idrettsanlegg(inne/ute) kan det gis ambulerende skjenkebevilling (lukket selskap) eller skjenkebevilling for en enkelt anledning i forbindelse med konserter / dansearrangementer o.l. under forutsetning av at aldersgrensen er minst 18 år. Det skal ikke gis skjenkebevilling i forbindelse med idrettsarrangementer.

Det kan gjøres unntak fra forbudet i forbindelse med større nasjonale og internasjonale arrangement under forutsetning av at aldersgrensen er minst 18 år. Det kreves fysisk avgrensning av skjenkearealet, utendørs ved for eksempel telt.

I kommunale idrettsanlegg/samfunnshus kan det gis ambulerende skjenkebevilling for lukkede ikke-kommersielle arrangementer som for eksempel ved korps- og sangerstevner. Det er en forutsetning at aldersgrensen er minst 18 år.

Det kreves dokumentasjon på målgruppe for slike arrangement, og det kreves dokumentasjon på avgrensning av skjenkearealet.

Det kan innvilges skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2.

Skjenketiden vurderes for hver enkelt bevilling ut fra arrangementets art, beliggenhet, uttalelser fra politiet o.a., og innenfor retningslinjenes maksimaltider for skjenking.

For alle skjenkebevillinger kreves dokumentasjon på internkontroll(Kap.8) herunder:

Opplæring av styrer, stedfortreder ansatte og vaktmannskaper.

Vakthold, opplæring av vaktmannskaper for ro, orden, trafikk, brann.

Nødvendige godkjenning fra politi, brannsjef, mattilsyn og andre.

2.4 Skjenketider

I kommunene kan følgende skjenketider innvilges for hvert enkelt skjenkested ut fra en helhetsvurdering av driftskonsept og innkomne uttalelser på følgende vilkår:

Gruppe 1 og 2

kl. 08.00 - 02.00.

Gruppe 3

kl. 13.00 - 02.00.

Utendørs servering, enkelt løyve og ambulerende løyver kan innvilges inntil samme skjenketider.

Generelle vilkår:

Konsum av ut skjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

På overnattingssteder kan det skjenkes alkoholholdig drikk gruppe 1 og gruppe 2 til overnattingsgjester. Dette kan skje utenfor overnattingsstedets skjenkearealer, for eksempel på rommene eller i resepsjonen.

Mindreårige (barn under 18 år) har ikke adgang til skjenkesteder etter kl. 22.00, unntak her er overnattingssteder og skjenkesteder med matservering som hovedkonsept. Ved skjenkesteder med matservering som hovedkonsept må mindreårige være i følge med foreldre/foresatte etter kl.22.00.

2.5 Salgstider

I kommunene kan følgende salgstider innvilges for hvert enkelt utsalgsted ut fra en helhetsvurdering av driftskonsept og innkomne uttalelser på følgende vilkår:

Hverdager	kl. 0800 og kl. 2000.
Dager før søn- og helligdager, unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag	kl. 0800 og kl. 1800.

Salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 er ikke tillatt på søn- og helligdager, 1. og 17. mai, på stemmedagen for stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og folkeavstemning vedtatt ved lov.

3 Tiltak for å regulere tilgjengeligheten av alkohol

Det er godt dokumentert at de mest effektive virkemidlene i alkoholpolitikken er de som reduserer tilgjengeligheten. Alkohollovens formål er å begrense forbruket av alkohol og de samfunnsmessige og individuelle skader, som alkoholbruk kan innebære. Selv om alkohol er lovlig salgsvare, er alkohollovens system med kommunal bevillingsplikt ment å sikre at omsetningen skjer i betryggende former. Forskning viser at en restriktiv salgs – og skjenkepolitikk virker forebyggende mht at forbruket går ned. Et av delmålene gjelder barn og unge. Søknader om skjenking kan avslås ut i fra plassering for eksempel i nærheten av skole, ungdomsklubb, idrettsarena eller i tilknytning til lokaler og arrangement der barn og unge er en del av målgruppa.

4 Gebyrer

Rammene for bevillingsgebyret framgår av Forskrift til Alkoholloven, Kap.6, som fastlegger at det for salgs- og skjenkebevillinger for alkoholholdig drikk skal betales et bevillingsgebyr. Gebyret fastsettes for et år om gangen på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk. Det kan også kreves gebyr ved bruk av ambulerende bevilling og ved bevilling gitt for en enkelt anledning.

Gebyret skal betales etter følgende satser, ref. *Forskrift om endring i forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.* (www.lovdata.no) (Endringen trer i kraft 1.1.2014):

Salg av alkoholholdig drikk Gruppe 1 (2,5-4,7 volum % alkohol) Minimum pr. år 1.380,- *	Gebyr* pr. vareliter 0,18
Skjenking av alkoholholdig drikk Gruppe 1 (2,5-4,7 volum % alkohol) Gruppe 2 (4,8-21 volum % alkohol) Gruppe 3 (22-60 volum % alkohol) Minimum pr. år 4.100,-*	Gebyr* pr. vareliter 0,37 pr. vareliter 1,01 pr. vareliter 3,31

Gebyr for ambulerende bevilling fastsettes til kr 290,- pr søknad.*

Gebyr for én enkelt anledning/arrangement fastsettes til kr. 500,- pr. søknad.

*Kommunene benytter de til en hver tid fastsatte gebyrer som alkoholloven med tilhørende forskrifter fastsetter og gir anledning til. Gebyrene fastsettes årlig og kan bli endret i løpet av bevillingsperioden(Kap.6).

Beregningsgrunnlaget baseres forventet omsetning, dvs. forrige års omsetning. Ved årets slutt må bevillingshaver sende inn oppgave over faktisk omsatt mengde alkohol. Dersom det er vesentlig forskjell på årets omsetning og forventet omsetning, kan kommunen foreta en etterberegning.

Alle er pliktige til å levere omsetningsoppgave, hvis ikke kan avgiften fastsettes ut fra en skjønsmessig vurdering, evt. kan bevillingen inndras.

Som et minimum skal avgiften dekke kostnadene med kontrollordningen. Kommunen skal benytte overskudd fra gebyrinntektene fra salgs- og skjenkeavgifter til forebyggende tiltak blant barn og unge, beskrevet i ruspolitisk handlingsplan.

5 Delegering og saksbehandling

Kommunelovens bestemmelser for delegasjon gjelder. Kommunene er gitt adgang til å delegere bevillingsmyndigheten til en interkommunal sammenslutning eller til en annen kommune (§1-7). Kommunen kan velge om det skal opprettes et utvalg for kontroll av bevillinger eller om kontrollen skal organiseres på en annen måte som er bedre tilpasset de lokale forholdene.

Kommunene i Nord-Gudbrandsdal samarbeider på mange områder, og det er ønskelig med like retningslinjer, også i saksbehandling av bevillingssaker som gjelder salg og skjenking av alkohol. Bevillingskontoret i Nord-Gudbrandsdalen får delegert myndighet til å behandle bevillingssaker fra deltakende kommuner.

Utvalget for kontroll av bevillinger skal bestå av ? personer; folkevalgt, person fra næringen, person fra administrasjonen og representant fra politiet.

Avgjørelser fattet av utvalget, kan påklages til vertskommunens klageorgan.

6 Kontroll med salgs- og skjenkestedene

Kommunen ser det som en fordel at et vakselskap har avtale med alle kommunene i regionen vedrørende utøvelse av kontrollvirksomheten. Kontrollen gjennomføres i henhold til aktuelle forskrifter, og disse retningslinjene.

6.1 Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger

§ 1-8 gir hjemmel for å inndra et løyve dersom vilkåra knytta til løyvet blir brutt. Inndragningen kan være for resten av løyveperioden, eller for en kortere tid. Inndragning av løyve er enkeltvedtak som det kan klages på etter reglene i forvaltningslova. Retningslinjene fører ikke med seg endring i de sanksjoner som kommunen kan sette i verk med hjemmel i lova eller forskriftene.

Brudd på reglene gir prikkbelastning etter hvor alvorlig bruddet er. 8 prikker eller mer de siste 12 månedene for salgs- og skjenkebevillinger, eller i perioden for andre bevillinger, fører til inndragning av løyvet for en tidsavgrensa periode.

Kategori 1 - mindre alvorlige brudd (1 prikk)

Manglende tilbud av alkoholfrie alternativ.

Manglende egenkontroll på sals-/skjenkestaden og manglende orden i lokalet.

Reklameforbudet blir ikke overholdt.

Øl og rusbrus er ikke dekt til/gjort utilgjengelig etter salgstidens slutt.

Kategori 2 – alvorlige brudd (2 prikker)

Alkoholholdig drikk med lavere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent er plassert på en slik måte i salgslokalet at det kan forveksles med alkoholfri drikk.

Det blir solgt eller skjenket over tida.

Alkoholholdig drikk blir tatt med ut av skjenkelokalet og/eller det blir drukket medbrakt alkohol.

Åpenbart rusa person oppholder seg på salgs-/skjenkestedet.

Held fram med alkoholserving ved bord der åpenbart rusa person ikke er vist ut.

Ved styrer /stedfortreder sitt fravær der det ikke er tilsett med delegert ansvar til stede.

Kategori 3 - svært alvorlige brudd (5 prikker)

Det blir solgt eller skjenket til åpenbart rusa person.

Det blir solgt eller skjenket til for unge personer.

Det går føre seg omsetning og bruk av narkotiske stoff på skjenkestedet.

Andre forhold

Løyvet kan også bli inndratt dersom innehaver av løyve, og/eller person som eier en vesentlig del av virksomheten, ikke oppfyller vandelskravet i skatte-, avgifts- og regnskapslovgivinga.

Aktuelle moment her kan være: Manglende framlegging av skatteattest, manglende innsending av selvmelding, utestående skatt og avgifter.

Inndragning av sals -/skjenkeløyve kan også bli gjort ved brudd på andre lover eller forskrifter når formålet har nær sammenheng med formålet i alkohollova. Eksempel på dette er tollova sine føresegner om spritsmugling, føresegnene om ro og orden utenfor salgs -/skjenkested, brannforskriftene m.m. Det kan bli gjennomført sanksjoner/inndragning etter ei nærmere vurdering av omfanget av det som er avdekt.

6.2 Saksbehandlingen i inndragningssaker

Inndragning av bevilling er et enkeltvedtak iflg. Forvaltningsloven. Et inndragningsvedtak blir da underlagt de krav som forvaltningsloven stiller til behandlingsmåten ved enkeltvedtak.

7 Internkontroll

Innehavere av salgs – og skjenkebevillinger føre internkontroll med den virksomheten som drives i henhold til bevillingen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven. Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold, og skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig for kontrollmyndigheten. Bevillingshaver skal også ha et system for hvordan eventuelle overtredelser skal rettes opp og følges opp. Kommunen har ansvar for å gi nødvendige råd og veiledning.

8 Informasjon/Rapportering/Kompetansekrav

Det kreves at kunnskapsprøve om alkohollovgevingen er avlagt og bestått før søknad om bevilling blir behandlet(Kap.5). Søknad om bevillinger (salg/skjenking) må være kommunen i hende innen 30 dager før oppstart. Ved eierskifte kan eier/driver drifte virksomheten under forutsetning av at kunnskapsprøvene er bestått, inntil nye bevillinger foreligger(Kap.11).

9 Rapportering

Innehavere av løyver plikter å sende inn omsetningsoppgave for året og eventuelt forventet omsetning innen den 31.januar i det påfølgende år. Bevillingskontor bruker dette til beregning av gebyrer, samt rapportering til staten.

10 Evaluering

Disse retningslinjene er en del av interkommunal ruspolitisk handlingsplan, og skal rulleres i forhold til denne. I forhold til salgs- og skjenkeløyver bør kommunene innarbeide rutiner for rulling for hver kommunestyreperiode – neste gang senest innen utgangen av 2015.